

Відшкодування ПДВ: бізнес Тернопільщини отримав на 150 млн грн більше, ніж торік

«Упродовж одинадцяти місяців 2021 року бізнес Тернопільщини задекларував 691 млн грн бюджетного відшкодування податку на додану вартість. Про це заявили 150 суб'єктів господарювання краю», – інформував начальник Головного управління ДПС у Тернопільській області Михайло Яцина.

Він зазначив, що завдяки впровадженню Електронного реєстру відшкодування ПДВ процес повернення платникам бюджетних коштів здійснюється прозоро та автоматично. Так, цього року платники Тернопільщини вже отримали з держбюджету грошовими коштами на розрахунковий рахунок 650 млн грн ПДВ, а торік – 500 млн гривень.

Крім цього, з початку року фахівці податкової служби області упередили 15 млн грн неправомірно задекларованого до відшкодування податку на додану вартість. У січні-листопаді ця сума була більш ніж вдвічі меншою і складала 6 млн гривень.

Загальний залишок заявленого невідшкодованого на розрахунковий рахунок ПДВ становить 105 млн грн, у тому числі: 89 млн грн перебувають на стадії перевірок та процедурі бюджетного відшкодування згідно з вимогами законодавства та 16 млн грн – на стадії судового та адміністративного розгляду.

«До речі, платники податків мають можливість в онлайн-режимі відстежити та перевірити етап, на якому перебуває їх платіж, за допомогою електронного сервісу «Електронний кабінет», що розміщений на офіційному вебпорталі ДПС України», – додав Михайло Яцина.

Гаряча лінія 09.12.2021 р. з 10:00 до 11:00 год.

Податкова знижка за навчання: варто скористатися правом на повернення частини витрат

Здобувач освіти, який навчається в українському закладі дошкільної, позашкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної) та вищої освіти на контрактній формі навчання, або член його сім'ї першого ступеня споріднення, має право на певну компенсацію вартості освітніх послуг, тобто податкову знижку на навчання, якщо він сплачував кошти на користь цих закладів. Саме на цю актуальну тему відбулася чергова «гаряча лінія» в Головному управлінні ДПС у Тернопільській області, за участю начальниці управління податкового адміністрування фізичних осіб Головного управління ДПС у Тернопільській області **Лариси Березюк**.

Найцікавіші запитання та відповіді на них надаємо увазі читачів.

Питання: Що таке податкова знижка?

Відповідь: Податкова знижка для фізичних осіб – це документально підтверджена сума (вартість) витрат платника податку – резидента у зв'язку з придбанням товарів (робіт, послуг) у резидентів – фізичних або юридичних осіб протягом звітного року, на яку дозволяється зменшення його загального річного оподаткованого доходу, одержаного за наслідками такого звітного року у вигляді заробітної плати.

Тобто це можливість повернути частину сплаченого загальнодержавного податку на доходи за певні послуги, які були здійснені протягом звітного податкового року платником податку. Їх вичерпний перелік наведено в Податковому кодексі України. Витрати мають підтверджуватися платіжними та розрахунковими документами, зокрема квитанціями, фіскальними або товарними чеками, що ідентифікують продавця послуг і особу, яка звертається за податковою знижкою, а також копіями договорів за їх наявності, в яких обов'язково відображається вартість таких послуг і строк оплати за такі послуги.

Питання: Хто може отримати податкову знижку за навчання?

Відповідь: Право на податкову знижку за навчання мають здобувачі освіти, батьки здобувачів освіти або їх усиновлювачі, чоловік або дружина здобувача освіти, які є громадянами України та платниками податків.

Особа, яка навчається в українському закладі дошкільної, позашкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної) та вищої освіти на контрактній формі навчання, або член його сім'ї першого ступеня споріднення, має право на певну компенсацію вартості таких освітніх послуг, тобто податкову знижку на навчання, якщо сплачувались кошти на користь цих закладів.

Отримати податкову знижку може лише фізична особа, яка отримує офіційно заробітну плату і платить із неї загальнодержавний податок на доходи.

Питання: Як надається податкова знижка?

Відповідь: Податкова знижка надається у поточному році за наслідками попереднього звітного податкового року.

Для цього необхідно включно до 31 грудня року, наступного за звітним, подати річну декларацію.

У декларації вказуються, зокрема, підстави для нарахування податкової знижки із зазначенням конкретних сум.

Хочу зауважити, що якщо платник податку до кінця податкового року, наступного за звітним, не скористався правом на нарахування податкової знижки за наслідками звітного податкового року, таке право на наступні податкові роки не переноситься.

Тобто, щоб отримати податкову знижку за навчання за 2020 рік, ви маєте подати декларацію включно до 31 грудня 2021 року, в якій відобразити такі витрати за 2020 рік, й держава компенсує вам частину витрат. Якщо ж ви не встигнете і таку декларацію подасте вже у 2022 році, вказавши витрати за 2020 рік, право на її отримання ви втрачаєте.

Питання: Які документи потрібні для оформлення податкової знижки

Відповідь: Для оформлення податкової знижки на навчання потрібні такі документи:

- декларація про майновий стан і доходи;
- копія паспорта особи, яка подає декларацію;
- копія ідентифікаційного коду особи, яка подає декларацію;
- копія паспорта/свідоцтва про народження здобувача освіти;
- довідка із закладу освіти про період навчання, кількість навчальних місяців, в звітному (календарному) році та суми сплачених коштів за вказаний період;
- копії квитанцій та/або платіжних доручень сплачених за навчання в звітному періоді;
- довідка про заробітну плату (форма – 3) за звітний період, з обов'язковим включенням сум податків, які утримуються із заробітної плати та суми пільги, якщо є;
- копія документу із зазначенням реквізитів для перерахування коштів;
- заява на перерахування коштів;
- копія договору про навчання у відповідному закладі освіти.

Копії документів (крім електронних розрахункових документів) надаються разом з податковою декларацією, а оригінали цих документів не надсилаються контролюючому органу, але підлягають зберіганню платником податку.

Якщо відповідні витрати підтвержені електронним розрахунковим документом, платник податків зазначає в податковій декларації реквізити електронного розрахункового документа.

Питання: Чи можна самому поррахувати податкову знижку?

Відповідь: В довідці, отриманій від роботодавця, є сума отриманого вами доходу у вигляді заробітної плати та сума утриманого з нього податку. Від зарплати за рік слід відняти плату за навчання за вказаний період та отриману суму помножити на 18% (ставка податку). Далі, цю отриману суму слід відняти від суми податку із заробітної плати, зазначеної в

довідці. Так ви дізнаєтеся, скільки грошей вам має повернути держава за оплату освітніх послуг.

Наприклад, за рік ви отримали заробітну плату, умовно кажучи, 120 000 гривень.

Тобто за рік із такої вашої заробітної плати ви заплатили 21 600 грн податку ($120\,000 \cdot 18\% = 21\,600$). За навчання ви заплатили – 25 000 гривень. Отже, $(120\,000 - 25\,000) \cdot 18\% = 17\,100$. Далі: $21\,600 - 17\,100 = 4\,500$. Тобто за такої річної зарплати та плати за навчання з бюджету мали б повернути вам 4 500 грн (розрахунок орієнтовний).

Питання: Коли повернуть частину витрат?

Відповідь: Сума, що має бути повернута платнику податку як знижка на навчання, зараховується на його банківський рахунок, відкритий у будь-якому комерційному банку, або надсилається поштовим переказом на адресу, зазначену в декларації, протягом 60 календарних днів після надходження такої податкової декларації.

Криптовалюта не для відображення в одноразовій (спеціальній) добровільній декларації

Відповідно до п. 4 підрозд. 9 прим. 4 розд. XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України (далі – ПКУ) об'єктами одноразового (спеціального) добровільного декларування (далі – об'єкти декларування) можуть бути визначені підпунктами 14.1.280 і 14.1.281 п. 14.1 ст. 14 ПКУ активи фізичної особи, що належать декларанту на праві власності (в тому числі на праві спільної часткової або на праві спільної сумісної власності) і знаходяться (зарєєстровані, перебувають в обігу, є на обліку тощо) на території України та/або за її межами станом на дату подання одноразової (спеціальної) добровільної декларації, у тому числі, але не виключно:

а) валютні цінності (банківські метали, крім тих, що не розміщені на рахунках, національна валюта (гривня) та іноземна валюта, крім коштів у готівковій формі, та права грошової вимоги (у тому числі депозит (вклад), кошти, позичені третім особам за договором позики), оформлені у письмовій формі з юридичною особою або нотаріально посвідчені у разі виникнення права вимоги декларанта до іншої фізичної особи;

б) нерухоме майно (земельні ділянки, об'єкти житлової і нежитлової нерухомості).

Для цілей підрозд. 9 прим. 4 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ до нерухомого майна належать також об'єкти незавершеного будівництва, які:

не прийняті в експлуатацію або право власності на які не зарєєстроване в установленому законом порядку, але майнові права на такі об'єкти належать декларанту на праві власності;

не прийняті в експлуатацію та розташовані на земельних ділянках, що належать декларанту на праві приватної власності, включаючи спільну власність, або на праві довгострокової оренди або на праві суперфіцію;

в) рухоме майно, у тому числі:

транспортні засоби та інші самохідні машини і механізми;

інше цінне рухоме майно (предмети мистецтва та антикваріату, дорогоцінні метали, дорогоцінна каміння, ювелірні вироби тощо);

г) частки (паї) у майні юридичних осіб або в утвореннях без статусу юридичної особи, інші корпоративні права, майнові права на об'єкти інтелектуальної власності;

г) цінні папери та/або фінансові інструменти, визначені законом;

д) права на отримання дивідендів, процентів чи іншої аналогічної майнової вигоди, не пов'язані із правом власності на цінні папери, частки (паї) у майні юридичних осіб та/або в утвореннях без статусу юридичної особи;

е) інші активи фізичної особи, у тому числі майно, банківські метали, що не розміщені на рахунках, пам'ятні банкноти та монети, майнові права, що належать декларанту або з яких декларант отримує чи має право отримувати доходи на підставі договору про управління

майном чи іншого аналогічного правочину та не сплачує власнику такого майна частину належного власнику доходу.

Враховуючи викладене та зважаючи на те, що на сьогодні криптовалюта не має визначеного правового статусу в Україні, зокрема, відсутня нормативна база для її класифікації та регулювання операцій з нею, то підстав для її відображення декларантом у одноразовій (спеціальній) добровільній декларації немає.

Продаж води, квасу, живої риби з автоцистерн, цистерн, бочок: застосування РРО/ПРРО

Відповідно до п. 1 ст. 3 Закону України від 06 липня 1995 року №265/95-ВР «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» (далі – Закон №265) суб'єкти господарювання, які здійснюють розрахункові операції в готівковій та/або в безготівковій формі (із застосуванням електронних платіжних засобів, платіжних чеків, жетонів тощо) при продажу товарів (наданні послуг) у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг, а також операції з приймання готівки для подальшого її переказу зобов'язані проводити розрахункові операції на повну суму покупки (надання послуги) через зареєстровані, опломбовані у встановленому порядку та переведені у фіскальний режим роботи реєстратори розрахункових операцій (далі – РРО) або через зареєстровані фіскальним сервером контролюючого органу програмні РРО (далі – ПРРО) зі створенням у паперовій та/або електронній формі відповідних розрахункових документів, що підтверджують виконання розрахункових операцій, або у випадках, передбачених Законом №265, із застосуванням зареєстрованих у встановленому порядку розрахункових книжок.

Пунктом 11 ст. 9 Закону №265 визначено, що РРО та/або ПРРО та розрахункові книжки не застосовуються, зокрема, при продажу води, молока, квасу, олії та живої риби з автоцистерн, цистерн, бочок та бідонів.

Протягом (року) змінено річний ліміт використання води: відображення у звітності

Відповідно до підпунктів 255.11.13, 255.11.14 п. 255.11 ст. 255 Податкового кодексу України (далі – ПКУ) при перевищенні водокористувачами встановленого річного ліміту використання води рентна плата за спеціальне використання води (далі – рентна плата) обчислюється і сплачується у п'ятикратному розмірі виходячи з фактичних обсягів використаної води понад встановлений ліміт використання води, ставок рентної плати та коефіцієнтів та обчислюється за кожним джерелом водопостачання окремо.

За понадлімітне використання води рентна плата обчислюється за кожним джерелом водопостачання окремо згідно з установленими ставками рентної плати та коефіцієнтами.

За відсутності у водокористувача дозволу на спеціальне водокористування із встановленими у ньому лімітами використання води рентна плата справляється за весь обсяг використаної води, що підлягає оплаті як за понадлімітне використання.

Згідно з ст. 4 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» однією з основних вимог до дозвільної системи у сфері господарської діяльності є, зокрема, строк дії документа дозвільного характеру або необмеженість строку дії такого документа.

Форма Податкової декларації з рентної плати (далі – декларація) затверджена наказом Міністерства фінансів України від 17.08.2015 №719 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 07.11.2016 №927).

Невід'ємною частиною декларації є додатки. Відповідний тип додатка забезпечує обчислення податкового зобов'язання за відповідним видом об'єкта оподаткування. Зокрема, розрахунок з рентної плати за спеціальне використання води здійснюється у Додатку 5 до декларації (далі – Додаток 5).

У декларації та Додатках 5 до неї заповнюються усі рядки усіх розділів з урахуванням приміток. При цьому у разі подання декларації та додатків до неї на паперових носіях за відсутності значення рядок прокреслюється, а у разі подання засобами електронного зв'язку – не заповнюється. Вартісні показники розрахунку зазначаються у гривнях з копійками.

При отриманні або зміні протягом кварталу (року) річного ліміту використання води у Додатку 5 до декларації, зокрема, зазначається:

у рядку 7 – встановлений річний ліміт використання води відповідно до нового (діючого) дозволу у метрах кубічних;

у рядку 8.1 – об'єкт оподаткування з початку року:

первинними водокористувачами зазначається обсяг використаної води в межах встановленого річного ліміту згідно з отриманим дозвільним документом, який враховується при визначенні податкового зобов'язання з початку року, у метрах кубічних;

у рядку 8.2 – об'єкт оподаткування з початку року:

первинними водокористувачами зазначається обсяг використаної понад установлений річний ліміт води згідно з отриманим дозвільним документом, який враховується при визначенні податкового зобов'язання з початку року, у метрах кубічних.

Слід зазначити, що у разі отримання дозволу водокористувачем, який у минулих податкових періодах поточного року здійснював використання води без дозволу, податкові зобов'язання, обчислені як за понадлімітне використання води, не переглядаються.

Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом: чи необхідно надавати копії дозвільних документів

Відповідно до п. 254.1 ст. 254 Податкового кодексу України (далі – ПКУ) платниками рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України є загальні користувачі радіочастотного ресурсу України, визначені законодавством про радіочастотний ресурс, яким надано право користуватися радіочастотним ресурсом України в межах виділеної частини смуг радіочастот загального користування на підставі:

ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України;

ліцензії на мовлення та дозволу на експлуатацію радіоелектронного засобу та випромінювального пристрою;

дозволу на експлуатацію радіоелектронного засобу та випромінювального пристрою, отриманого на підставі договору з власником ліцензії на мовлення;

дозволу на експлуатацію радіоелектронного засобу та випромінювального пристрою.

Не є платниками рентної плати спеціальні користувачі, перелік яких визначено законодавством про радіочастотний ресурс, та радіоаматори (п. 254.2 ст. 254 ПКУ).

Платники рентної плати подають до контролюючих органів копії ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України, ліцензій на мовлення та дозволів на експлуатацію радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв у місячний строк після їх видачі (п. п. 254.5.4 п. 254.5 ст. 254 ПКУ).

Застосування штрафних санкцій за неподання або несвоєчасне подання копій ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України, ліцензій на мовлення та дозволів на експлуатацію радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв нормами ПКУ не передбачено.

Тернопільський відділ організації роботи
Організаційно – розпорядчого управління
Головного управління ДПС у Тернопільській області